

กรมป่าใหญ่

Aporosa octandra (Buch Ham.ex D.Dom) Vickery var. *malesiana* Schott

PHYLLANTHACEAE

ไม้พุ่ม

หรือไม้ต้นเล็ก ไม่ผลัดใบ สูงได้ถึง 15 เมตร เรือนยอดเปิดและกิ่งก้านแผ่กระจาย เปลือกสีเทาอ่อนหรือสีน้ำตาล แตกเล็กน้อย ใบ กว้าง 2-8 เซนติเมตร ยาว 5-23 เซนติเมตร รูปไข่หรือรี ปลายแหลมสั้น โคนกลมหรือรูปลิ้น ขอบเป็นคลื่นหรือซี่ฟันต้นและมีต่อม ใบแก่ด้านล่างมีต่อมเล็กที่โคน และต่อมรูปจานห่างจากขอบใบ(อยู่ในวงเส้นใบ) เส้นใบ 8-11 คู่ ฐานด้านล่าง ก้านใบยาว 0.7-2.3 เซนติเมตร ป่องชัดที่ปลายทั้งสองด้าน หูใบรูปไข่แคบ ยาว 6-9 มิลลิเมตร ร่วงเร็ว ดอกเพศผู้สีครีมหรือสีเหลืองสด ขนาด 0.7-1 มิลลิเมตร ออกเป็น ช่อยาว 1.6-4.6 เซนติเมตร มีดอก 6-10 อยู่ห่างกันบนแกนกลางดอก ดอกไม่มีก้านดอก มี 1-5 ช่อ อยู่ด้วยกันตามซอกใบ กลีบเลี้ยงมี 4 กลีบ ยาว 0.7-1 มิลลิเมตร เกสรเพศเมีย มี 2 อัน ยาว 0.5-1.2 มิลลิเมตร โผล่พ้นกลีบเลี้ยงเล็กน้อย รังไข่เป็นหมัน เห็นไม่ชัด ดอกเพศ เมีย ขนาด 3-5 มิลลิเมตร ออกเป็นช่อยาว 0.3-1.1 เซนติเมตร มีถึง 11 ดอก เรียงกันแน่นบนแกนกลางดอก ออกเป็นช่อ 1-3 ช่อ อยู่ด้วยกันตามซอกใบ ดอกไม่มีก้าน กลีบเลี้ยงมี 4 กลีบ ยาว 0.7-1 มิลลิเมตร แผ่กว้าง บางที่มีเกสรเพศผู้เป็นหมัน 2 อัน รังไข่ 2(3) ช่อง ยอดเกสรเพศเมีย ยาว 0.8-2 มิลลิเมตร ปลายจักเป็นง่ามลึก ผล ขนาด 0.9-1.3 เซนติเมตร รูปไข่ถึงรีหรือขอบขนาน ปลายมีจะงอยเล็กน้อย โคนแคบเมื่ออ่อน มีขนกระจาย แก่แตกเป็น 2(3) ส่วน แต่ละส่วนและ แกนกลางผลมีเส้นไหมเล็กน้อย เมล็ด 1(2) เมล็ด ขนาด 7-8 มิลลิเมตร เนื้อสีส้ม พบตามป่ารุ่นหรือป่าที่ถูกทำลาย บางที่พบตามเขาหินปูน

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมอนด์ ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อนุรักษ์พันธุ์พืชแอนด์พิทักษ์พืชชาติพันธุ์ (ภาวชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวนวัฒนกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวนวัฒนกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

แก้ว

Murraya paniculata (L.) Jack

RUTACEAE

ชื่อพื้นเมือง : ตะไหลแก้ว แก้วพริก จ้าพริก แก้วลาย แก้วขี้ไก่ เขี้ยวขี้ควาย แก้วทอง แก้วขาว

ไม้พุ่ม หรือไม้ต้นเล็ก ไม่ผลัดใบ สูงได้ถึง 10 เมตร ไม่มีหนาม เปลือก สีส้มหรือน้ำตาลอ่อน เรียบหรือแตกเป็นแผ่นบาง เปลือกชั้นในสีเหลืองสด ใบ ยาว 8-17 เซนติเมตร ออกสลับใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ มีใบย่อย 2-3(4) คู่ ออกสลับกัน กว้าง 2-4 เซนติเมตร ยาว 3-7 เซนติเมตร ใบบนสุดใหญ่ที่สุด รูปไข่ถึงรีหรือสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัด ขอบขนานแกมรี ปลายแหลมหรือเรียวแหลม (ยอดทู่หรือกลม) ขอบเรียบหรือเป็นจักซี่ฟันกลมเล็กๆ สีเขียว เข้มเป็นมันด้านบน กลี้ยงทั้งสองด้าน เมื่อขยี้ใบไม่มีกลิ่น เส้นใบ 5-8 คู่ จางหรือเป็นแฉ่งเล็กน้อยด้านบน ก้านใบย่อยยาวประมาณ 0.5 เซนติเมตร ดอก บานเด่น สีขาว สมบูรณ์เพศ กลิ่นหอมมาก ออกเป็นช่อแน่น ที่ปลายกิ่งหรือง่ามใบบนๆ ก้านดอกยาว 2-9 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงปลายจักเป็นแฉกรูปสามเหลี่ยมลึก 5 แฉก ยาว 1-2 มิลลิเมตร ติดทนในผล กลีบเลี้ยง 5 กลีบ แยกกัน ยาว 1.2-1.8 เซนติเมตร กางออกถึงโค้งลงซ้อนกัน ในตาดอก เกสรเพศผู้มี 10 อัน แยกกัน ยาวได้ถึง 12 มิลลิเมตร (สั้นกว่ากลีบดอก) ไม่เท่ากัน สันยาว สลับกันอับเรณูเล็ก รูปไข่ ก้านชูอับเรณูเล็ก เรียว โค้งกว้าง ก้านเกสรเพศเมีย ยาวได้ถึง 10 มิลลิเมตร ก้านเกสรเพศเมียใหญ่จัก 2 พู ผลขนาด 1-1.5 เซนติเมตร ทรงรี แกมรูปไข่ ยอดแหลมสันหรือทู่ สุกสีส้มถึงแดงสด เรียบหรือมีปุ่มเล็กๆ (จุดต่อม) คล้ายหนัง แก้มไม่แตก ภายในมีเนื้อ เมล็ด 1-2 เมล็ด มีขน พบน้อยบนเขาหินปูน และป่ากึ่งผลัดใบที่ต่ำ ปลูกกันมากเป็นไม้ประดับ ดอกบานตอนเย็นมักออกสะพรั่งเต็มต้น ต้นที่ปลูกบาง ที่แยกเป็น *M. Exotica* แตกต่างจากฟอร์มที่เป็นไม้ป่า ที่มีใบย่อยรูปไข่กลับเล็กกว่า ส่วนมากกว่าประมาณ 2.5 เซนติเมตร ยาวประมาณ 4 เซนติเมตร ปลายทู่กว่า ผลรูปไข่กว้าง พันธุ์ปลูกหลายพันธุ์มีลักษณะที่เป็นของไม้ป่า โดยใบย่อยปลายเป็นหางยาวและผลปลายแหลม *M.exotica* เป็นไม้พื้นเมืองของจีน ไม่พบขึ้นเป็นไม้ป่าในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ข้อมูลอ้างอิง : การค้นคว้า, โชนอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561.880 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวนวัฒนกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวนวัฒนกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

Cleistanthus hirsutulus Hook. f.

RUTACEAE

ไม้พุ่ม หรือไม้ต้นเล็ก สูงได้ถึง 8 เมตร ใบยาว 4-15 เซนติเมตร โคนเรียวถึงรูปหัวใจเล็กเกลี้ยงหรือมีขนบนเส้นใบ เฉพาะด้านล่างที่ใกล้โคนขุ่นและมีขนด้านล่าง เส้นใบ 7-13 คู่ ตรงไปเกือบถึงขอบใบ กลีบดอก เล็กแฉก กลีบเลี้ยงของดอกตัวเมียเกลี้ยง รังไข่มีขน ผลขนาดไม่เกิน 1 เซนติเมตร ไม่มีก้าน มีขน พบขึ้นในป่าดิบ หรือตามลำน้ำในป่าผสมผลัดใบ สูงถึง 850 เมตร พบน้อยบนเขาหินปูน

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมอนด์ ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z).-กรุงเทพฯ : อนุรักษ์พันธุ์พืชแอนด์พิทักษ์พืชเชิง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า
ภาพประกอบ : <https://www.flickr.com/photos/weefoong/sets/72157634701661035/>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

โก่งกางบก

Syzygium fastigiatum (Blume) Merr. & L.M. Perry

MYRTACEAE

ไม้ใหญ่ ให้ม้เงา เปลือก เป็นกาบสีน้ำตาลแดง เรียบหรือเป็นสะเก็ดบางๆ ด้านในกาบเปลือกมีสีน้ำตาลแดง กิ่ง มีลักษณะแบนข้าง เส้นผ่านศูนย์กลาง 2 มิลลิเมตร ใบ ขนาด 12x5.5 (6-15x3-6) เซนติเมตร ใบยาวรูปไข่กลับ แผ่นใบบางคล้ายแผ่นหนัง จะมีรอยย่นเมื่อแห้ง ใบแห้งหลังใบมีสีน้ำตาลอ่อน ท้องใบสีน้ำตาลอมเหลือง ฐานใบรูปลิ้น ปลายใบ โค้งกลมถึงสอบเข้าหากันแล้วยื่นออกไปเล็กน้อย เส้นใบย่อยมี ประมาณ 25 คู่ เห็นได้ชัด แต่หากมองจากท้องใบจะเห็นได้ชัดเด่นกว่าหลังใบ ดอก ออกเป็นช่อกระจุกแยกแขนง มี 3 ช่อหลักและ 1 ช่อรอง ประมาณ 10 เซนติเมตร แต่ยาวจะไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับความผันแปร ชาติดอก มีขนาด 7x3 มิลลิเมตร รูปไข่คว่ำทรงแคบ ค่อยๆ เรียวลงจากส่วนปลายจนถึงฐาน ผล ขนาด 10x5 มิลลิเมตร รูปไข่คว่ำ สีเขียวอ่อน พบใน พื้นที่ป่าเต็งรัง ชายฝั่งทะเล ป่าโกงกางและป่าดิบเขา ที่มีความสูงไม่เกิน 1,500(2,100) เมตร

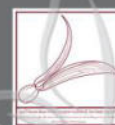

ข้อมูลอ้างอิง : แปลจาก http://www.asianplant.net/Myrtaceae/Syzygium_fastigiatum.htm

ภาพประกอบ : Aroon Sinbumroong

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไกร

Ficus concinna (Miq.) Miq.

MORACEAE

ชื่อพื้นเมือง : กร่าง ไกร ไทรกร่าง ไชยี่

ไม้ต้น ไม้ผลัดใบ สูงได้ถึง 20 เมตร ใบ กว้าง 1-4.5 เซนติเมตร ยาว 4-12 เซนติเมตร ออกสลับ เรียงเวียน รูปขอบขนานแกมรีถึงแกมรูปไข่กลับ ปลายเรียวแหลมสั้น โคนทู่หรือรูปลิ้ม ใบแก่เนื้อคล้ายหนังบาง สีเขียวเป็นมัน เส้นใบจาง เกือบทั้งสองด้าน เส้นใบจากโคนยาวหนึ่งส่วนสิบและหนึ่งส่วนหกของใบ ไม่แตกแขนง เส้นใบจาง 7-12 คู่ เส้นใบย่อยเป็นร่างแหหรือขนานกับเส้นใบข้าง ก้านใบยาว 1-2.5 เซนติเมตร สีเขียวอ่อนเกลี้ยงไม่มีสะเก็ด หูใบยาว 0.5-3 เซนติเมตร มีขนอ่อนสีขาวหรือเกลี้ยง ร่วงเร็ว กิ่งสีเทาอ่อน เล็ก เรียว เกลี้ยง ขนาด 0.7-1 เซนติเมตร ก้านผล สั้น ยาว 2-5 มิลลิเมตร ออกเดี่ยวหรือเป็นคู่ ที่ง่ามใบหรือใต้วงแขน ผลใบ หรือบนปุ่มเล็ก ใต้วงแขน ผลใบ ทรงค่อนข้างกลม ช่องเปิดแบนหรือมนเล็กน้อย ขาวถึงชมพู มีจุดสีม่วงแดง แก่สีม่วงถึงดำ เกลี้ยงหรือเกือบเกลี้ยง มีใบประดับ เล็กที่โคน 3 ใบ ไม้ติดทน พบทั่วไปในป่าที่ต่ำและป่าดิบเขาสูง สูงได้ถึง 1,300 เมตร มักขึ้นบริเวณที่เป็นหิน หรือใกล้แม่น้ำ

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โจนอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z).-กรุงเทพฯ : วนารักษ์รังสรรค์แอนดัลฟิสิกส์ จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : ภาพผล : <http://www.herbarium.gov.hk/subpages.aspx?id=9679>

ภาพใบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้น อาจสูงได้ถึง 30 เมตร ทุใบอยู่ในซอกก้านใบ ยาวประมาณ 6 มิลลิเมตร ติดทน ใบเรียงเวียนรูปรีหรือรูปไข่กลับ ยาว 4-10 เซนติเมตร ปลายมนหรือเว้าตื้น ก้านใบยาว 3-7 มิลลิเมตร ดอกออกเป็นกระจุกตามซอกใบ ใบประดับ 2 ใบ ขนาดเล็ก ก้านดอกยาว 0.3-1 เซนติเมตร ขยายในผล หลอดกลีบเลี้ยงสั้น กลีบรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็ก มี 5 กลีบ ติดทน กลีบดอกเรียงซ้อนเหลื่อม ในตาดอก มี 5 กลีบ รูปขอบขนาน ยาว 3-4 มิลลิเมตร โคนมีลิ่มสั้น ๆ เกสรเพศผู้ 10 อัน เชื่อมติดกันเป็นหลอด ยาวไม่เท่ากัน 2 ชุด ยาวกว่ากลีบเลี้ยงเล็กน้อย ติดทน รังไข่มี 3 ช่อง แต่ละช่องมีออวุล 1-2 เม็ด ส่วนมากพัฒนาช่องเดียว ก้านเกสรเพศเมีย 3 อัน ติดทน ผล ผนังชั้นในแข็ง รูปขอบขนาน ยาว 0.8-1 เซนติเมตร สุกสีแดง เมล็ด แบน เรียว ยาว 6-8 มิลลิเมตร ผิวเป็นร่อง พบที่พม่า คาบสมุทรมลายู บอร์เนียว สุมาตรา ชวา และฟิลิปปินส์ ในไทยพบทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ และภาคใต้ ขึ้นตามป่าดิบชื้น ใกล้ชายฝั่งทะเล

ข้อมูลอ้างอิง : <http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Erythroxylum0cuneatum00Miq00Kurz>

ภาพประกอบ : ภาพดอก/ภาพผล : <http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Erythroxylum0cuneatum00Miq00Kurz>

ภาพใบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

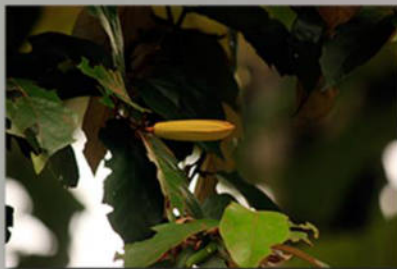
ขนาน

Pterospermum littorale Craib var. *littorale*

MALVACEAE (Sterculiaceae)

ชื่อพื้นเมือง : กะหนาย ยวนปลา (ภาคใต้) จำปาเทศ จำปีแขก (ภาคกลาง) ห่าอาว (หนองคาย)

ไม้ต้นเล็ก สูง 5-15 เมตร กิ่งก้านเล็กเรียว ใบกว้าง 4-7 เซนติเมตร ยาว 8-16 เซนติเมตร รูปร่างหลายแบบ จักเป็นพูแบบนิ้วมือในต้นอ่อน รูปกลมหรือรูปไข่ ปลายแหลมหรือเรียวแหลม โคนห่อค่อนข้างเบี้ยวในใบแก่ ขอบเรียบหรือจักซี่ฟันเล็กห่าง โดยเฉพาะทางปลายใบมีขนละเอียด ด้านล่างเป็นนวล เส้นใบ เล็กเรียว ฐานด้านล่าง หูใบยาว 1 เซนติเมตร รูปแถบ ไม่จัก กว้างและยาว ได้ถึง 50 เซนติเมตร ก้านใบยาวได้ถึง 40 เซนติเมตร ดอก ยาว 6 เซนติเมตร สีขาวหรือออก เหลือง าดอกกว้าง 0.5 เซนติเมตร ยาว 1.5-2 เซนติเมตร รูปขอบขนาน โคนมีใบ ประดับแคบ 3 ใบ ไม่จัก กลีบเลี้ยงกว้าง 0.5-0.8 เซนติเมตร ยาว 5-6 เซนติเมตร โคนเชื่อม กันเล็กน้อย รูปใบหอกกลับ มีขน กลีบดอก 5 กลีบ แยกกว้าง 1 เซนติเมตร ยาว 5-6 เซนติเมตร มีขน เกสรเพศผู้สมบูรณ์ 15 อัน ยาว 2-2.5 เซนติเมตร เป็นหมัน 5 อัน ยาว 2.5-3 เซนติเมตร ก้านเกสรเพศเมียยาว 2.5-3 เซนติเมตร ยอดเกสรเพศเมียบิดมี 5 อัน มีขนทั่วไป ผล กว้าง 4 เซนติเมตร ยาว 7 เซนติเมตร รูปไข่ มีสันตรง 5 สัน หรือสันเป็น คลื่นเล็กน้อย มีขน เมื่ออ่อน แก่เกือบเกลี้ยง แข็ง ไม่มีใบประดับ หรือกลีบเลี้ยงติดที่โคน เมล็ด กว้าง 0.5 เซนติเมตร ยาว 2 เซนติเมตร รวมปีก พบตาม ป่าผลัดใบ ป่ารุ่น และที่โล่งทั่วไป มักขึ้นบนหินปูนหรือใกล้ชายฝั่งทะเล

ข้อมูลอ้างอิง : ไข่มอง การันเดอร์ พินดา สิงขริสุนทร กองกานดา ชยามฤต, ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1.- กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คปท. 2559 792 หน้า.

ภาพประกอบ : http://ipplant.royalparkrajapruek.org/Display/details_fru/5091

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

Artocarpus heterophyllus Lam.

MORACEAE

ไม้ต้นไม่ผลัดใบ สูงได้ถึง 15 เมตร เรือนยอดทรงกรวยถึงกลม ลำต้นใหญ่ ไม่มีพุ่มพอง ใบกว้าง 2.5-10 เซนติเมตร ยาว 6-22 เซนติเมตร ออกเวียนรอบกิ่ง รูปรีถึงขอบขนาน หรือถึงรูปไข่กลับ ปลายทู่หรือเรียวแหลม โคนแคบ แผ่นใบมักจัก 3-5 พูในต้นกล้า แต่ไม่จักในต้นแก่ ขอบใบไม่จัก กิ่งมีขนเข้า ส่วนยอดเมื่ออ่อนมีขน กระจาย ใบแก่เนื้อคล้ายหนัง ด้านบนสีเขียวเข้มเป็นมัน ด้านล่างเกลี้ยงหรือมีขนสากสีขาวบนเส้นกลางใบ เส้นใบ 6-10 คู่ เส้นใบย่อยคล้ายชั้นบันได จางด้านบน นูนเล็กน้อยด้านล่าง ก้านใบยาว 1-3.5 เซนติเมตร เล็ก เรียว เกลี้ยง หรือมีขนละเอียด ไม่เป็นเกล็ด หูใบยาว 1-5 เซนติเมตร มีขนสีขาว ร่วงเร็ว ทั้งรอยแผลเป็นเป็นวง รอบกิ่ง ช่อดอก กลมออกเดี่ยวบนกิ่งเล็กที่มีใบตามลำต้นหลักและกิ่งใหญ่ๆ (ช่อดอกตัวผู้บางที่ออกตามซอกใบ) ช่อดอกตัวผู้ กว้าง 1.5-3 เซนติเมตร ยาว 3-7.5 เซนติเมตร รูปขอบขนานหรือถึงเบียร์ ก้านดอกยาว 1-5 เซนติเมตร มีวงหนาสีเขียวที่ปลาย ช่อดอกตัวเมียรูปรีถึงทรงกระบอก ก้านช่อยาว 3-10 เซนติเมตร มีวงหนา เหมือนในช่อดอกตัวผู้ ผล ยาวถึง 30-90 เซนติเมตร ขนาดใหญ่ ทรงขอบขนานแกมรีไม่สม่ำเสมอ มีตุ่มทรง ปิระมิด เปลือกบาง แก่จัดสีเหลือง ก้านผลอ้วน ลำ มีวงหนาที่ปลาย เมล็ดขนาดประมาณ 3 เซนติเมตร มีเนื้อ แน่นเป็นไขล้อมรอบ ถิ่นกำเนิดไม่แน่นอน อาจเป็นพืชของเมืองอินเดีย ปลูกเป็นผลไม้ทั่วไปในเขตร้อน เป็นต้น ไม้ที่มีขนาดใหญ่และผลมีน้ำหนักรับมากที่สุดในโลก

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z): กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวนวัฒนกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวนวัฒนกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้นขนาดกลางหรือใหญ่ สูงได้ถึง 35 เมตร มีพุ่มพองสั้น เปลือก สีน้ำตาลถึงน้ำตาลเข้ม แตกเป็นแผ่นและเป็นเกล็ด เปลือกในสีเหลืองอ่อนมีเส้นสีส้ม ใบ กว้าง 4.8-14 เซนติเมตร ยาว 15-35 เซนติเมตร ส่วนมากออกเป็นกระจุกใกล้ปลายกิ่ง รูปไข่กลับถึงขอบขนาน ปลายทู่หรือแหลม (พบน้อยที่เป็นแฉ่ง) โคนแคบ เนื้อคล้ายหนัง ด้านบนสีเขียวเข้ม ด้านล่างสีเทา (มีนวล) เมื่ออ่อนมีขนสีสนิม มีขนกระจายถึงเกลี้ยงด้านล่าง เส้นกลางใบเป็นร่อง มีสันตรงกลาง เส้นใบ 8-16 คู่ ยาวไปใกล้ขอบใบ ด้านบนเป็นวง เส้นใบย่อยเป็นชั้นบันได ก้านใบยาว 1.5-4 เซนติเมตร ดอก ออกเป็นกลุ่ม มี 4-8 ดอก ออกตามกิ่งแก่ได้รอยแผลใบ ก้านดอกยาว 1.2-1.8 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยง ยาว 2.5-4 มิลลิเมตร มีขนละเอียดสีน้ำตาลด้านนอก เกลี้ยงด้านใน กลีบดอกยาว 1.2-1.5 มิลลิเมตร สีเขียวอ่อนถึงสี ออกเหลือง แฉกจักลึกมากกว่า 1/2 กลีบ เป็นแฉกรูปใบหอกแกมขอบขนาน เกลี้ยงทั้งสองด้าน เกสรเพศผู้มี 12 อัน ยาวประมาณ 8 มิลลิเมตร อับเรณูมีขน ก้านชูอับเรณูเล็กเรียว เกลี้ยง ยาวประมาณ 5 มิลลิเมตร รังไข่รูปโคน เกลี้ยง ก้านเกสรเพศเมียยาว 1.8-3 มิลลิเมตร ผล กว้างได้ถึง 2.2 เซนติเมตร ยาวได้ถึง 2.8 เซนติเมตร รูปกลมหรือขอบขนานแกมรี เกลี้ยง เมล็ดใหญ่ 1 เมล็ด พบตามป่าดิบที่ต่ำ

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โทมัส ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : ภาพข้อต่อ/ผล : <https://florafaunaweb.nparks.gov.sg/special-pages/plant-detail.aspx?id=3048>

ภาพใบ/ลำต้น : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ขนุนป่า

Artocarpus rigidus Blume

MORACEAE

ไม้ต้น ไม่ผลัดใบ สูงได้ถึง 30 เมตร เปลือกสีเทาอ่อนถึงน้ำตาลอมเทา ผิวเรียบหรือหยาบ ใบกว้าง 5-10 เซนติเมตร ยาว 10-20 เซนติเมตร อาจพบกว้างได้ถึง 15 เซนติเมตร ยาวได้ถึง 30 เซนติเมตร ออกเวียนสลับรูปขอบขนานแกมรีถึงไข่กลับ ปลายหยาบ หรือเรียวแหลมสั้นถึงกลมหรือเป็นแฉ่ง โคนแคบหรือกึ่งรูปหัวใจ แผ่นใบไม่จักเป็นพู ขอบใบไม่จักหรือจักซี่ฟันไปยังปลายใบ เนื้อคล้ายหนังแข็งสีเขียวเข้ม เป็นมันด้าน มีขนเป็นหนามเล็กๆ สีน้ำตาล โดยเฉพาะบนเส้นกลางใบ ด้านล่างสีเขียวอมเทา ค่อนข้างเป็นนวล มีขนสีน้ำตาลแน่นกว่าอย่างน้อยบนเส้นกลางใบ เส้น ใบ 8-16 คู่โค้ง ไม่แตกแขนงเส้นใบย่อยเป็นชั้นบันได กิ่งงอด้านล่างก้านใบยาว 1-3 เซนติเมตร มีหนามสีน้ำตาล ไม่เป็นเกล็ด หูใบยาว 1-3 เซนติเมตร มีหนามสีน้ำตาล ร่วงทิ้งรอยแผลเป็นวงรอบกิ่ง ข้อดอกกลม ออกเดี่ยวตามซอกใบ มีใบประดับระหว่างดอก ข้อดอกเพศผู้กลมถึงรูปไข่กลับ ขนาด 1.2-2.5 เซนติเมตร ก้านช่อยาว 0.5-1 เซนติเมตร ข้อดอกเพศเมียกลมถึงรีกว้าง ก้านช่อยาว 1.2-4 เซนติเมตร กลมหรือค่อนข้างแบน หนามแข็งยาว 3-8 มิลลิเมตร สุกสีเหลืองออกเขียวถึงส้มชุน ก้านผลยาว 1.2-1.8 เซนติเมตร อยู่ปลายผลด้านบน เมล็ดมีเนื้อมันเป็นไขสีส้ม พบทั่วไปในป่าดิบที่ต่ำ

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมอนด์. ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z).- กรุงเทพฯ : อมรินทร์คิงแอนด์พับลิชชิง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า.
ภาพประกอบ : ภาพขาว บน-ล่าง ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัฒนธรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ภาพถ่าย <https://www.flickr.com/photos/loupok/14132429509/in/photostream/>

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัฒนธรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

